SỞ LAO ĐỘNG - THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI TP. CẦN THƠ
TRUNG TÂM DỊCH VỤ VIỆC LÀM

Số: 80/BC-DVVL

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Cần Thơ, ngày 05 tháng 02 năm 2021

BÁO CÁO
Phân tích thị trường lao động thành phố Cần Thơ năm 2020 và dự báo nhu cầu nhân lực năm 2021

Trong năm 2020, Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ (Trung tâm) đã khảo sát, thu thập thông tin cung, cầu lao động từ cơ sở dữ liệu cung, cầu lao động và số liệu khảo sát cung, cầu lao động trên Cổng thông tin việc làm Cần Thơ tại địa chỉ www.vieclamcantho.vn, các thông tin đăng tuyển lao động trên báo, đài địa phương của 4.672 lượt doanh nghiệp với 53.545 chỗ làm việc cần tuyển dụng và thông tin của 16.958 người tìm việc tại thành phố Cần Thơ.

Qua phân tích các thông tin thu thập được, cho thấy tình hình thị trường lao động thành phố Cần Thơ năm 2020, cụ thể như sau:

I. THỊ TRƯỜNG LAO ĐỘNG THÀNH PHỐ CẦN THƠ NĂM 2020

1. Tổng quan tình hình kinh tế-xã hội năm 2020 của thành phố Cần Thơ

Theo báo cáo của Ủy ban nhân dân (UBND) thành phố Cần Thơ tại Kỳ họp thứ 19 của Hội đồng nhân dân (HĐND) thành phố Cần Thơ khóa IX, nhiệm kỳ 2016 - 2021, năm 2020, bối cảnh thế giới có nhiều yếu tố tác động bất lợi, đại dịch Covid-19 bùng phát toàn cầu, hạn hán, xâm nhập mặn diễn ra trên diện rộng ở đồng bằng sông Cửu Long, làm tăng trưởng hầu hết các ngành, lĩnh vực chậm lại, gây gián đoạn chuỗi cung ứng - sản xuất, lưu chuyển hàng hóa, ảnh hưởng tới hoạt động sản xuất và xuất, nhập khẩu của nước ta, tỷ lệ thất nghiệp, thiếu việc làm ở mức cao. Trước diễn biến trên, UBND thành phố luôn bám sát mục tiêu trong chỉ đạo, điều hành phát triển kinh tế - xã hội, nghiêm túc thực hiện "mục tiêu kép" theo chủ trương của Bộ Chính trị, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương, Thành ủy, HĐND; vừa triển khai các giải pháp giải quyết các vấn đề phát sinh, không chủ quan, lơ là, hạn chế tối đa ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19, tập trung phục hồi, phát triển kinh tế - xã hội; thực hiện các giải pháp hỗ trợ kịp thời, khởi động lại các hoạt động sản xuất kinh doanh, mở rộng thị trường, hỗ trợ đúng các đối tượng bị ảnh hưởng, bảo đảm đời sống nhân dân; hướng tới đạt cao nhất các nhiệm vụ, chỉ tiêu đã đề ra năm 2020.

Thành phố thực hiện chủ trương, chính sách cơ cấu lại nền kinh tế, nâng cao hiệu quả, sức cạnh tranh của nền kinh tế. Trong năm 2020, tăng trưởng kinh tế (GRDP) tăng 2,02% so với năm 2019, duy trì tăng trưởng dương ở cả ba khu vực kinh tế, GRDP bình quân đầu người đạt 94,95 triệu đồng/năm, đạt 97,17% kế

hoạch. Về lĩnh vực công nghiệp, sản xuất công nghiệp gặp nhiều khó khăn cả đầu vào sản xuất (thiếu hụt nguyên liệu) và đầu ra sản phẩm (thị trường tiêu thụ nội địa, xuất khẩu giảm đáng kể), chỉ số phát triển sản xuất công nghiệp tăng 1,08% so với cùng kỳ. Về lĩnh vực thương mại - dịch vụ, phát triển nhiều loại hình đa dạng, tác động tích cực đến các lĩnh vực khác phát triển và từng bước tạo lập vai trò trung tâm của vùng. Tổng mức hàng hóa bán lẻ và dịch vụ ước thực hiện năm 2020 là 136.511,9 triệu đồng, đạt 97,64% kế hoạch, tăng 9,06% so năm 2019. Tổng giá trị xuất khẩu hàng hoá và dịch vụ thu ngoại tệ ước thực hiện 1.933,9 triệu USD, đạt 56,06% kế hoạch, giảm 13,26% so năm 2019. Kim ngạch nhập khẩu ước thực hiện 485 triệu USD, đạt 22,05% kế hoạch, tăng 0,96% so năm 2019. Hoàn thành kế hoạch nâng chất các điểm du lịch tiêu biểu cấp thành phố và cấp vùng, ước năm 2020, đón 5,6 triệu lượt khách đến, đạt 60,9% kế hoạch, giảm 36,8% so với năm 2019. Về đầu tư cơ bản, tập trung huy động các nguồn lực, tăng tỷ trọng vốn đầu tư của các thành phần kinh tế ngoài nhà nước và đẩy mạnh xã hội hóa đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội; ước năm 2020, tổng vốn đầu tư toàn xã hội thực hiện 54.740,59 tỷ đồng, đạt 65,31% kế hoạch. Cơ sở vật chất, trang thiết bị y tế, giáo dục, khoa học công nghệ được quan tâm đầu tư, ngày càng hoàn thiện, hiện đại, đáp ứng nhu cầu khám chữa bệnh, học tập, ứng dụng khoa học công nghệ, phục vụ phát triển kinh tế - xã hội. An sinh phúc lợi trên địa bàn luôn được đảm bảo. Cải cách hành chính, môi trường kinh doanh không ngừng được cải thiện, bình đẳng, minh bạch; tạo môi trường, điều kiện thuận lợi thu hút doanh nghiệp đăng ký hoạt động, tạo lập hệ sinh thái khởi nghiệp, khu vực kinh tế tư nhân phát triển. Công tác quản lý nhà nước, phòng chống tham nhũng, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí được tăng cường. Quốc phòng, an ninh được giữ vững, trật tự an toàn xã hội được bảo đảm; bảo vệ, đảm bảo an toàn tuyệt đối Đại hội Đảng bộ cơ sở các cấp, Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2020 - 2025.

2. Phân tích cung, cầu lao động năm 2020

2.1. Cầu lao động

2.1.1. Về hoạt động của doanh nghiệp

Dịch Covid-19 bùng phát và lan rộng toàn cầu đã ảnh hưởng nặng nề đến phát triển kinh tế - xã hội của các quốc gia trên thế giới, trong đó có vấn đề lao động và việc làm. Tại Việt Nam, theo Tổng cục Thống kê, đại dịch Covid-19 đã ảnh hưởng trực tiếp đến tình hình lao động, việc làm trong các ngành và tại tất cả các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Trong đó, ảnh hưởng rõ nhất là vào quý II/2020 khi tình hình dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, nhiều ca lây nhiễm trong cộng đồng xuất hiện và đặc biệt là việc áp dụng các quy định về giãn cách xã hội được thực hiện triệt để trong tháng 4/2020. Theo báo cáo của Sở Kế hoạch và Đầu tư, tính tới 15/4/2020 Cần Thơ có 509 doanh nghiệp và 129 chi nhánh tạm ngưng hoạt động có thời hạn; ngưng hoạt động và làm thủ tục giải thể; bỏ địa chỉ kinh doanh, hơn 37.000 hộ kinh doanh cá thể đóng cửa. Trước tình hình đó, thành phố đã chỉ đạo thực hiện đồng bộ và có hiệu quả các giải pháp như tập trung hỗ trợ,

phục hồi nhanh sản xuất, kinh doanh. Tập trung huy động các nguồn lực, tạo động lực cho phát triển, trong đó tập trung hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, đẩy mạnh công tác cải cách hành chính, hỗ trợ môi trường pháp lý, hỗ trợ tốt khởi sự doanh nghiệp, tạo môi trường đầu tư, kinh doanh thuận lợi, đảm bảo mục tiêu tăng nhanh số lượng và chất lượng doanh nghiệp trên địa bàn. Phát huy hiệu quả công tác đối thoại doanh nghiệp, vận hành hiệu quả đường dây nóng của UBND thành phố, Tổ hỗ trợ doanh nghiệp; tăng cường vai trò của các Hội, hiệp hội doanh nghiệp trong việc hỗ trợ, làm cầu nối giữa doanh nghiệp với cơ quan nhà nước trong việc tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp.

Về tình hình đăng ký kinh doanh của doanh nghiệp, theo báo cáo của Sở Kế hoạch và Đầu tư, năm 2020, thành phố cấp mới đăng ký kinh doanh cho 1.500 doanh nghiệp, đạt 93,75% kế hoạch, tổng vốn đăng ký 12.500 tỷ đồng, tăng 0,87% về số lượng doanh nghiệp và giảm 4,46% về vốn so với năm 2019.

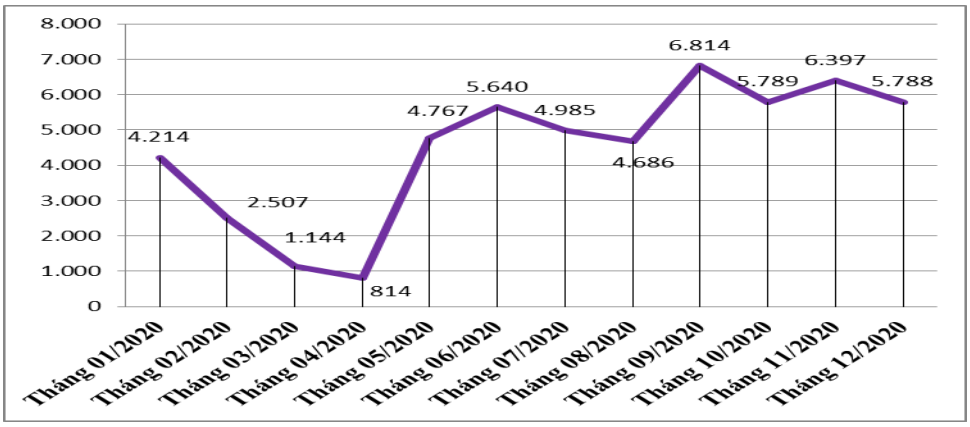
Hoạt động thu hút đầu tư ngoài ngân sách luôn được quan tâm, thành phố tăng cường hỗ trợ đầu tư, tạo môi trường, điều kiện thuận lợi cho nhà đầu tư doanh nghiệp, kết quả thu hút được nguồn lực cho đầu tư phát triển. Năm 2020, thành phố quyết định chủ trương đầu tư 02 dự án, lũy kế đến nay, trên địa bàn có tổng số 104 dự án đang triển khai thực hiện, vốn đầu tư 115.000 tỷ đồng. Về thu hút đầu tư nước ngoài (FDI), thu hút 07 dự án, đến nay có 85 dự án đầu tư nước ngoài với vốn đăng ký 752,428 triệu USD.

Hoạt động khu chế xuất và công nghiệp năm 2020, thu hút 03 dự án mới với tổng vốn đăng ký 5,66 triệu USD. Đến nay, các khu chế xuất và công nghiệp thành phố có 251 dự án còn hiệu lực, với tổng vốn đầu tư đăng ký 1.766 triệu USD, vốn đầu tư thực hiện chiếm 63,36% tổng vốn đầu tư đăng ký. Tổng doanh thu các doanh nghiệp đang hoạt động ước thực hiện 1.842,5 triệu USD, tăng 1% so năm 2019. Tổng số lao động đang làm việc tại các khu công nghiệp là 35.461 lao động.

2.1.2. Nhu cầu tuyển dụng nhân lực

Năm 2020, Trung tâm đã thực hiện khảo sát 4.672 lượt doanh nghiệp có nhu cầu tuyển dụng là 53.545 người, tăng 2,07% so với cùng kỳ năm 2019. Qua khảo sát cho thấy nhu cầu tuyển dụng hàng tháng của các doanh nghiệp biến động và chênh lệch cao, nhu cầu tuyển dụng giảm mạnh vào tháng 03 và tháng 04/2020, do đây là thời điểm ảnh hưởng nặng nề của dịch bệnh Covid-19, các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh phải cắt giảm quy mô sản xuất, cắt giảm nhân sự, tạm ngừng hoạt động nên nhu cầu tuyển dụng lao động giảm mạnh.

Đơn vị tính: người

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 1: Nhu cầu tuyển dụng lao động của doanh nghiệp hàng tháng năm 2020

a) Nhu cầu nhân lực theo nhóm ngành kinh tế: năm 2020, các doanh nghiệp tuyển dụng nhiều nhất hoạt động ở các lĩnh vực kinh tế như: bán buôn và bán lẻ; công nghiệp chế biến, chế tạo; dịch vụ lưu trú và ăn uống; xây dựng; khoa học và công nghệ; thông tin và truyền thông; xây dựng, … Trong đó, các doanh nghiệp có nhu cầu tuyển dụng nhiều nhất hoạt động ở lĩnh vực công nghiệp chế biến, chế tạo, chiếm 31,45% tổng nhu cầu tuyển dụng.

Bảng 1: Các nhóm ngành kinh tế của doanh nghiệp có nhu cầu tuyển dụng cao nhất năm 2020

Đơn vị tính: Người

STT	Nhóm ngành kinh tế	Số lượng lao động doanh nghiệp cần tuyển						
		LĐ phổ thông	Sơ cấp nghề	Trung cấp	Cao đẳng	Đại học	Trên đại học	Tổng cộng
1	Công nghiệp chế biến, chế tạo	4.792	735	8.914	885	1.512	3	16.841
2	Bán buôn và bán lẻ; sửa chữa ô tô, mô tô, xe máy và xe có động cơ khác	6.543	44	1.589	702	1.673	-	10.551
3	Dịch vụ lưu trú và ăn uống	4.624	655	402	615	35	-	6.331
4	Hoạt động chuyên môn, khoa học và công nghệ	-	356	714	1.388	2.535	1	4.994

STT	Nhóm ngành kinh tế	Số lượng lao động doanh nghiệp cần tuyển						
		LĐ phổ thông	Sơ cấp nghề	Trung cấp	Cao đẳng	Đại học	Trên đại học	Tổng cộng
5	Thông tin và truyền thông	-	-	1.965	655	1.822	-	4.442
6	Xây dựng	941	556	12	799	889	7	3.204

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

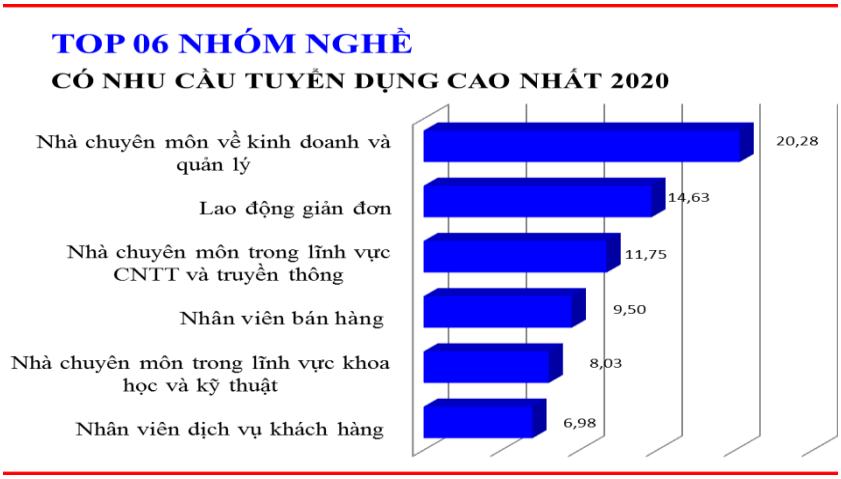
b) Nhu cầu nhân lực theo nhóm nghề: Từ đầu năm 2020 đến nay, dịch Covid-19 đã tác động tiêu cực đến hoạt động sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp và cơ sở kinh doanh cá thể, hoạt động giáo dục, đời sống dân cư, các sự kiện văn hóa, thể thao, vui chơi giải trí. Từ đầu tháng 5/2020, hoạt động sản xuất kinh doanh đã hoạt động trở lại với mức tăng cao so với tháng 3 và tháng 4/2020, cho thấy dấu hiệu dần hồi phục, nhiều doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, doanh nghiệp thành lập mới đầu tư sản xuất và chất lượng cung cấp các dịch vụ như công nghiệp chế biến, chế tạo, lưu trú và các dịch vụ thương mại.

Trong 6 tháng đầu năm 2020, nhu cầu tuyển dụng lao động chủ yếu các nghề như nhân viên kinh doanh, nhân viên bán hàng, nhân viên hỗ trợ kinh doanh, nhân viên thu hồi nợ, nhân viên IT, chuyên viên phát triển phần mềm, lập trình ứng dụng, … Trước những diễn biến phức tạp của dịch bệnh, thay đổi phương thức làm việc từ trực tiếp sang trực tuyến bằng cách ứng dụng, sử dụng công nghệ thông tin được nhiều doanh nghiệp lựa chọn. Cách làm này đã và đang mang lại những hiệu ứng tích cực khi vừa bảo đảm hiệu quả công việc, vừa góp phần giảm nguy cơ lây nhiễm trong công tác phòng, chống dịch Covid-19.

Trong 6 tháng cuối năm 2020, kinh tế đang khôi phục trở lại, thị trường hàng hóa và dịch vụ tiêu dùng những tháng cuối năm trên địa bàn thành phố diễn ra khá sôi động, nhu cầu mua sắm tiêu dùng cũng đang tăng mạnh, hàng hóa tiêu dùng khá đa dạng, phong phú cả về chủng loại, chất lượng. Chính vì vậy, rất nhiều các công ty và hộ kinh doanh cá thể đã đẩy mạnh tuyển thêm nhân lực phục vụ cho nhu cầu sản xuất kinh doanh với các công việc có tính chất lao động phổ thông như: bán hàng, giao hàng, phục vụ, lễ tân, thu ngân, bảo vệ,....

Những nhóm nghề có nhu cầu tuyển dụng cao nhất trong năm 2020 là kinh doanh và quản lý (20,28%), lao động giản đơn (14,63%), công nghệ thông tin và truyền thông (11,75%), bán hàng (9,50%), khoa học và kỹ thuật (8,03%), dịch vụ khách hàng (6,98%), …

Đơn vị tính:%

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 2: Tỷ trọng cầu lao động phân theo nhóm nghề năm 2020

Bảng 2: Bảng thống kê so sánh tỷ trọng cầu lao động theo nhóm nghề trên địa bàn thành phố Cần Thơ năm 2020

Đơn vị tính: %

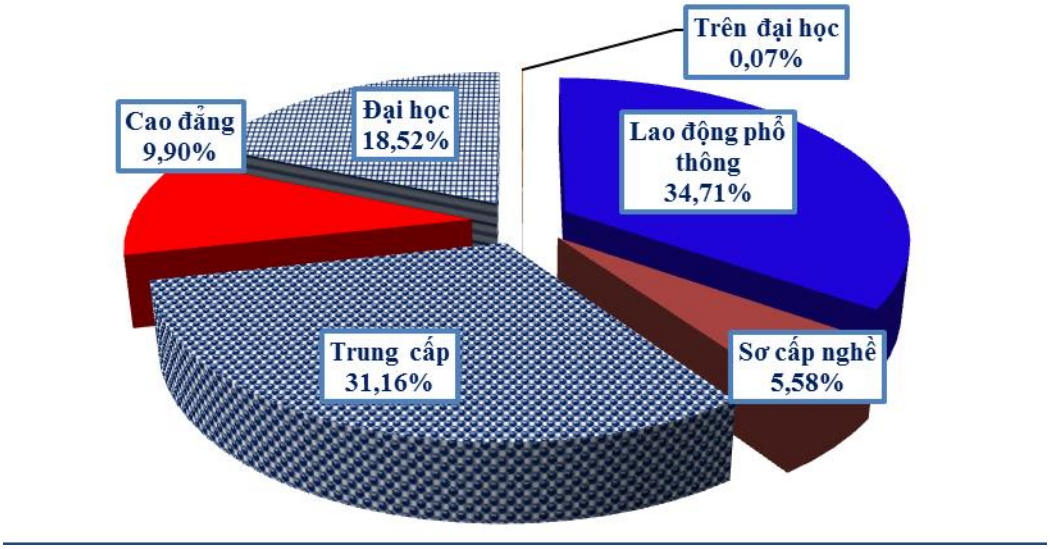
STT	Nhóm nghề	Chỉ số năm 2019	Chỉ số năm 2020
1	Nhà lãnh đạo trong các ngành, các cấp.	0,00	0,00
2	Lãnh đạo các cơ quan Tập đoàn, Tổng công ty và tương đương	0,10	0,08
3	Nhà chuyên môn trong lĩnh vực khoa học và kỹ thuật	9,05	6,98
4	Nhà chuyên môn về sức khỏe	3,38	5,57
5	Nhà chuyên môn về giáo dục	2,48	2,18
6	Nhà chuyên môn về kinh doanh và quản lý	20,24	20,28
7	Nhà chuyên môn trong lĩnh vực CNTT và truyền thông	13,07	11,75
8	Nhà chuyên môn về luật pháp, văn hóa, xã hội	1,68	1,52
9	Nhân viên tổng hợp và nhân viên làm các công việc bàn giấy	4,19	3,11
10	Nhân viên dịch vụ khách hàng	7,31	8,03
11	Nhân viên hỗ trợ văn phòng khác	0,56	0,60
12	Nhân viên dịch vụ cá nhân	1,50	1,71
13	Nhân viên bán hàng	10,58	14,63

STT	Nhóm nghề	Chỉ số năm 2019	Chỉ số năm 2020
14	Nhân viên chăm sóc cá nhân	1,90	1,68
15	Nhân viên dịch vụ bảo vệ	3,13	2,45
16	Lao động có kỹ năng trong nông nghiệp, lâm nghiệp và thủy sản	0,70	0,69
17	Lao động xây dựng và lao động có liên quan đến nghề xây dựng	2,52	2,05
18	Thợ kim loại, thợ máy và thợ có liên quan	1,12	1,16
19	Thợ thủ công và thợ liên quan đến in	0,96	0,81
20	Thợ điện và thợ điện tử	1,04	0,99
21	Thợ chế biến thực phẩm, công việc đồ gỗ, may mặc và nghề thủ công khác và thợ khác có liên quan	0,68	0,55
22	Thợ vận hành máy móc và thiết bị cố định	1,09	1,29
23	Lái xe và thợ vận hành thiết bị chuyển động	2,15	2,39
24	Lao động giản đơn	10,58	9,50
25	Lực lượng quân đội	0,00	0,00
	Tổng số (100% = Số người)	**52.460**	**53.545**

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

- Nhu cầu nhân lực theo trình độ được thể hiện như sau: Lao động có trình độ trên đại học (0,07%), đại học (18,52%), cao đẳng (9,90%), trung cấp (31,16%), sơ cấp (5,58%), lao động phổ thông (31,16%).

Đơn vị tính:%

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 3: Tỷ trọng cầu lao động theo trình độ chuyên môn kỹ thuật năm 2020

Thống kê tỷ trọng cầu lao động phân theo trình độ chuyên môn kỹ thuật năm 2020 cho thấy nhu cầu tuyển dụng lao động ở các trình độ trung cấp, sơ cấp và lao động phổ thông tăng lên và giảm tuyển dụng ở trình độ cao đẳng trở lên so với năm 2019.

Bảng 3: Bảng so sánh tỷ trọng cầu lao động theo trình độ chuyên môn kỹ thuật trên địa bàn thành phố Cần Thơ năm 2020

Đơn vị tính: %

STT	Trình độ	Chỉ số năm 2019	Chỉ số năm 2020
1	Lao động phổ thông	32,47	34,71
2	Sơ cấp nghề	5,31	5,58
3	Trung cấp	31,16	31,23
4	Cao đẳng	10,19	9,90
5	Đại học	20,79	18,52
6	Trên đại học	0,08	0,07
Tổng số (100% = Số người)		52.460	53.545

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

2.2 Cung lao động

2.2.1 Cơ cấu lực lượng lao động

Theo báo cáo số liệu điều tra cung lao động năm 2020 của Cục Việc làm thuộc Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, dân số trên 15 tuổi thành phố Cần Thơ năm 2020 có 816.861 người. Trong đó, lực lượng lao động thành phố là 547.066 người, chiếm tỷ lệ 66,97% tổng dân số. Tổng số lao động có việc làm là 544.193 người. Tổng số lao động thất nghiệp của thành phố là 2.873 người, chiếm tỷ lệ 0,53% lực lượng lao động, tăng 5,78% so với số lao động bị thất nghiệp năm 2019. Qua đó cho thấy tỷ lệ lao động thất nghiệp tăng lên so với năm 2019, nguyên nhân là do ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19 khiến tình trạng mất việc làm đồng loạt, thất nghiệp tăng lên.

Bảng 4: Chỉ tiêu về cung lao động thành phố Cần Thơ năm 2020

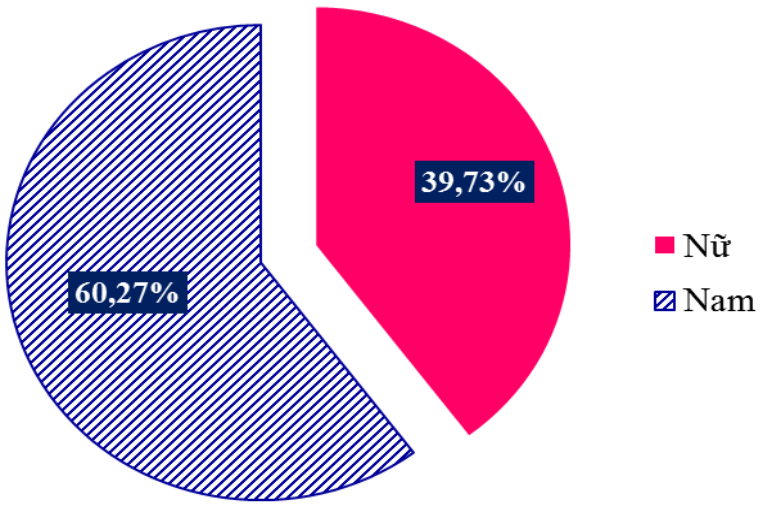
Đơn vị tính: Người

Chỉ tiêu	Năm 2019	Năm 2020
Dân số (>15 tuổi)	814.895	816.861
Lực lượng lao động (15-59 tuổi)	545.672	547.066
Tổng số lao động có việc làm	542.956	544.193
Tổng số lao động thất nghiệp	2.716	2.873

(Nguồn: Số liệu điều tra cung lao động năm 2020 của Cục Việc làm thuộc Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội)

Năm 2020, lực lượng lao động thành phố Cần Thơ là 547.066 người. Trong đó tỷ lệ nam chiếm 60,27%, nữ chiếm 39,73% lực lượng lao động thành phố. Qua đó cho thấy có nhiều sự chênh lệch của lực lượng lao động nam và nữ tham gia thị trường lao động.

Đơn vị tính: %

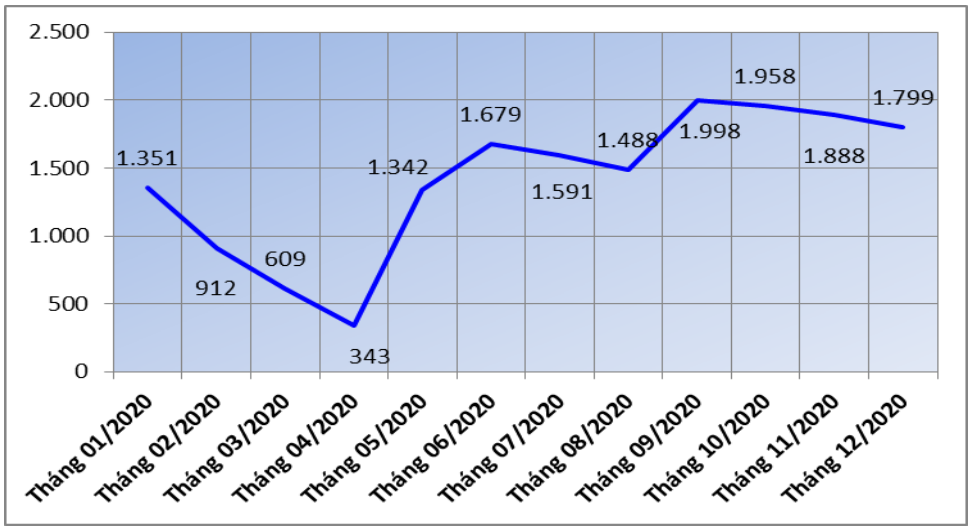
(Nguồn: Số liệu điều tra cung lao động năm 2020 của Cục Việc làm thuộc Bộ Lao động-Thương binh và Xã hội)

Biểu đồ 4: Lực lượng lao động thành phố Cần Thơ phân theo giới tính năm 2020

2.2.2 Nhu cầu tìm việc

Năm 2020, nhu cầu tìm việc của người lao động trên địa bàn thành phố Cần Thơ có xu hướng tăng so với năm 2019. Qua kết quả thực hiện khảo sát của Trung tâm, nhu cầu tìm việc của người lao động trên địa bàn thành phố là 16.958 người, tăng 6,84% so với năm 2019. Nhu cầu tìm việc hàng tháng của người lao động có sự biến động đáng kể.

Đơn vị tính: người

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

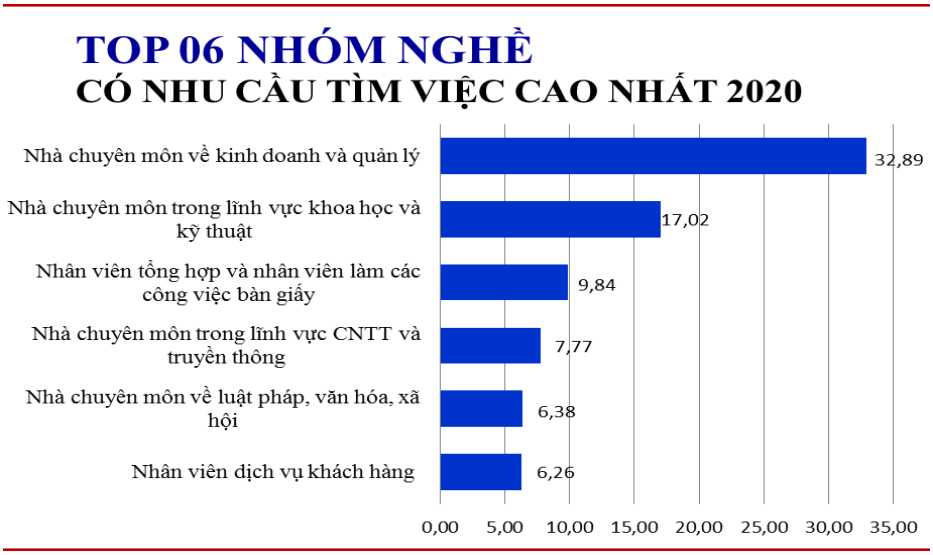
Biểu đồ 5: Nhu cầu tìm việc của người lao động năm 2020

Năm 2020, do ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19 khiến nhiều doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh phải cắt giảm quy mô sản xuất, cắt giảm nhân sự, tạm dừng hoạt động. Từ đó, ảnh hưởng rất nhiều đến việc làm và thu nhập của người lao động, gây nên làn sóng mất việc đồng loạt, bất kể người lao động mới đi làm hay người lao động đã có kinh nghiệm lâu năm. Theo báo cáo của UBND thành phố Cần Thơ, chỉ trong 6 tháng đầu năm đã có khoảng 21.700 người lao động tại thành phố Cần Thơ bị chấm dứt hợp đồng lao động, hợp đồng làm việc nhưng không đủ điều kiện hưởng trợ cấp thất nghiệp, người lao động không có giao kết hợp đồng lao động bị mất việc làm. Trong năm 2020, Trung tâm Dịch vụ việc làm đã tiếp nhận 13.798 người lao động đến Trung tâm để nộp hồ sơ đề nghị hưởng trợ cấp thất nghiệp, tăng 22,10% so với năm 2019. Lao động nghỉ việc chủ yếu ở các công ty sử dụng nhiều lao động trong các ngành sản xuất, chế biến như: thủy sản, dệt may,... trên địa bàn thành phố Cần Thơ và các địa phương khác chuyển về. Do ảnh hưởng của dịch bệnh, các doanh nghiệp vẫn còn gặp nhiều khó khăn trong sản xuất, kinh doanh nên chưa có nhu cầu tuyển dụng lao động. Chính vì vậy, cơ hội tìm kiếm việc làm của người lao động, nhất là những lao động bị mất việc làm trước đó rất khó khăn.

a) Nhu cầu tìm việc theo nhóm nghề: Nhóm nghề có nhu cầu tìm việc cao nhất năm 2020 là kinh doanh và quản lý (32,89%), khoa học và kỹ thuật (17,02%), nhân viên tổng hợp và làm công việc bàn giấy (9,84%), công nghệ thông tin và

truyền thông (7,77%), luật pháp, văn hóa, xã hội (6,38%), dịch vụ khách hàng (6,26%), …

Đơn vị tính: %

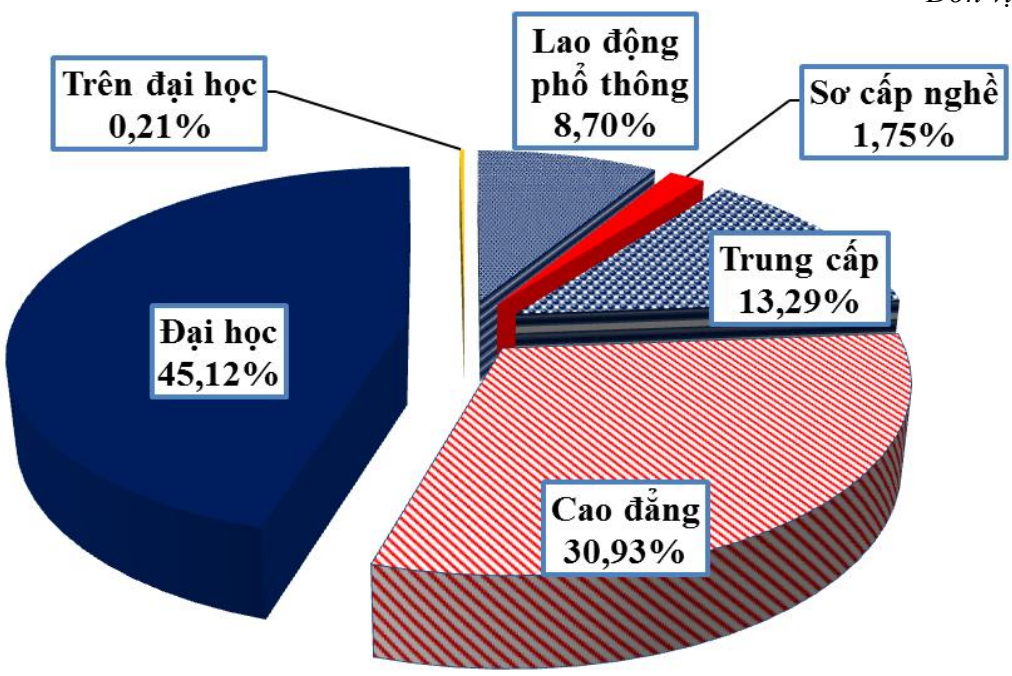

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 6: Tỷ trọng cung lao động phân theo nhóm nghề năm 2020

b) Nhu cầu tìm việc theo trình độ: Tỷ trọng người tìm việc đã qua đào tạo chuyên môn nghiệp vụ tăng lên, đặc biệt là ở các trình độ cao đẳng và đại học. Cụ thể, nhu cầu tìm việc của người lao động phân theo trình độ chuyên môn kỹ thuật trong năm 2020 là: trên đại học (0,21%), đại học (45,12%), cao đẳng (30,93%), trung cấp (13,29%), sơ cấp (1,75%), lao động phổ thông (8,70%).

Đơn vị tính:%

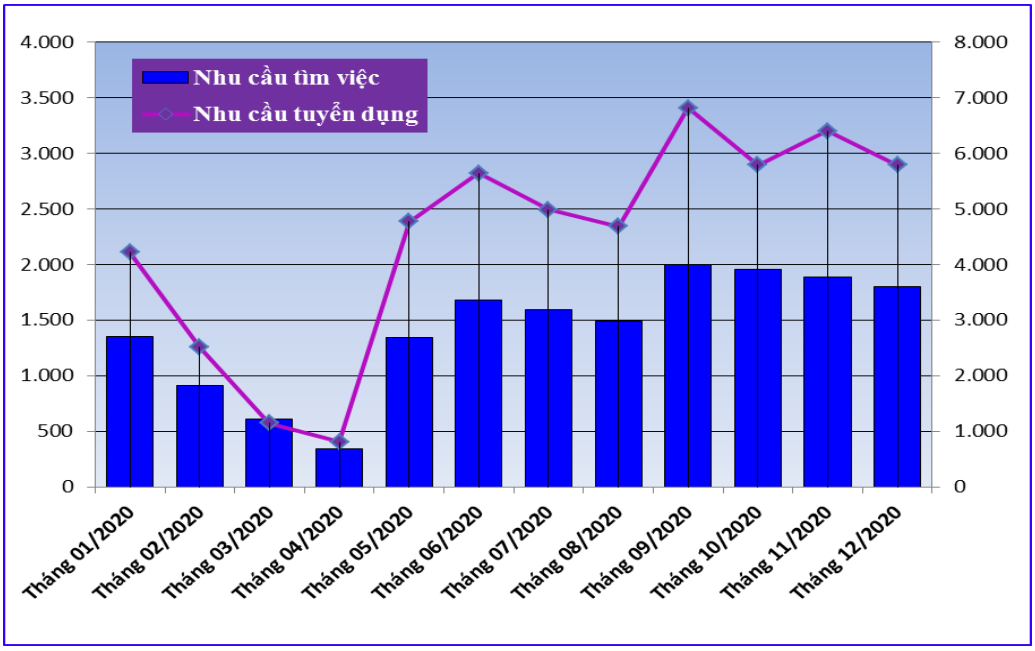
(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 7: Tỷ trọng cung lao động theo trình độ chuyên môn kỹ thuật năm 2020

3. Đánh giá cung - cầu lao động

Năm 2020, thị trường lao động thành phố có nhiều biến động do ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19. Trong những tháng đầu năm 2020, các doanh nghiệp tập trung triển khai kế hoạch sản xuất - kinh doanh đáp ứng nhu cầu tiêu dùng và khởi động các chương trình, dự án đầu năm. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của dịch Covid-19, nhu cầu tuyển dụng lao động từ giữa tháng 02 trở đi có sự sụt giảm so với cùng kỳ năm 2019. Bắt đầu từ tháng 05/2020, nhu cầu tuyển dụng của doanh nghiệp tăng trở lại, tuy nhiên không còn nhộn nhịp như trước, số lượng doanh nghiệp đăng tuyển cũng như các chế độ lương thưởng không còn hấp dẫn và không còn cao so với trước đây. Tình hình hoạt động sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp hoạt động ở lĩnh vực dịch vụ, lưu trú ăn uống và du lịch chịu ảnh hưởng nặng nề nhất, vẫn chưa phục hồi và còn gặp rất nhiều khó khăn nên nhu cầu tuyển dụng lao động rất ít. Các cơ sở kinh doanh nhà hàng, khách sạn, dịch vụ phải đóng cửa khi dịch bệnh bùng phát, nhu cầu du lịch giảm mạnh. Những tháng cuối năm thành phố Cần Thơ tổ chức nhiều sự kiện vui chơi giải trí nhằm thu hút khách du lịch trong nước đến tham quan, tuy nhiên người dân vẫn còn e ngại về tình hình dịch bệnh nên lượng khách đến vẫn còn hạn chế. Do đó thị trường lao động vẫn sẽ tồn tại sự chênh lệch cung - cầu lao động.

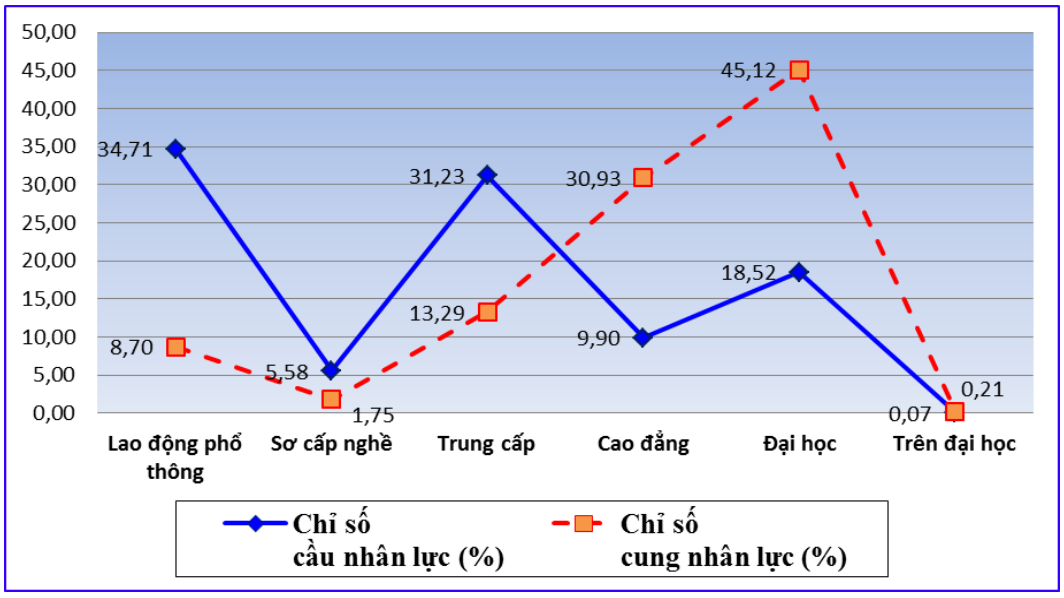
Đơn vị tính: Người

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 8: Sự biến động cung – cầu nhân lực hàng tháng năm 2020

Sự chênh lệch cung - cầu lao động thể hiện rõ nhất ở các nghề như: kinh doanh và quản lý, khoa học và kỹ thuật, bán hàng, luật pháp, văn hóa, xã hội, dịch vụ khách hàng,…

(Nguồn: Số liệu khảo sát cung, cầu lao động năm 2020 của Trung tâm Dịch vụ việc làm thành phố Cần Thơ)

Biểu đồ 9: Sự biến động cung - cầu theo trình độ chuyên môn kỹ thuật năm 2020

Sự mất cân đối cung-cầu lao động còn thể hiện rõ nét qua trình độ. Qua biểu đồ trên cho thấy rõ cung và cầu lao động trong năm 2020 không có điểm chung. Thể hiện rõ nét nhất ở trình độ đại học thì tỷ trọng cung lao động là 45,12% khi đó cầu lao động ở trình độ này chỉ có 18,52%, trình độ cao đẳng có tỷ trọng cung lao động là 30,93% khi đó cầu lao động ở trình độ này chỉ có 9,90%. Ngược lại ở trình độ lao động phổ thông, nhu cầu tuyển dụng của doanh nghiệp ở trình độ này là 34,71% trong khi nguồn cung lao động chỉ đáp ứng được 8,70%, trình độ trung cấp có tỷ trọng cầu lao động 31,23% khi đó cung lao động chỉ đáp ứng được 13,29%.

II. DỰ BÁO NHU CẦU NHÂN LỰC NĂM 2021

1. Năm 2021 là năm có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, là năm đầu triển khai thực hiện Nghị quyết số 59-NQ/TW ngày 05/8/2020 của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển thành phố đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2020 – 2025 và lập thành tích chào mừng Đại hội toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; thành phố Cần Thơ xác định chủ đề năm 2021 là "Tăng cường xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; đẩy mạnh huy động nguồn lực đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội đồng bộ". Để phát triển kinh tế - xã hội, thành phố phát huy đồng bộ các yếu tố, tiềm năng, lợi thế phát triển nền kinh tế nhanh, bền vững, bảo đảm tăng trưởng kinh tế trên cơ sở nâng cao năng suất, hiệu quả và sức cạnh tranh của nền kinh tế, đẩy nhanh chuyển đổi số và phát triển nền kinh tế số, xây dựng xã hội số. Thúc đẩy phát triển doanh nghiệp công nghệ số, hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp ứng dụng công nghệ số để tạo ra sản phẩm, dịch vụ mới trong ngành, lĩnh vực kinh tế - xã hội. Phát huy mọi nguồn lực, nhất là nguồn lực chất lượng cao, khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo những thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, sử dụng có hiệu quả các nguồn vốn đầu tư. Tiếp tục đầu tư phát triển nhanh,

mạnh, đồng bộ và bền vững kết cấu hạ tầng, phát trển logistics. Thành phố tiếp tục hỗ trợ, khuyến khích hình thành một số doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ logistics, phát triển dịch vụ logistics theo phương châm hiện đại, chuyên nghiệp, đảm bảo sức cạnh tranh trên thị trường, nâng cao hiệu quả kết nối thành phố Cần Thơ và các tỉnh thành trong vùng đồng bằng sông Cửu Long, cả nước và quốc tế. Đẩy mạnh phát triển văn hóa, tiến bộ, công bằng xã hội, nâng cao phúc lợi xã hội, bảo tồn những giá trị văn hóa truyền thống, bảo vệ môi trường, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh và thích ứng với biến đổi khí hậu, đảm bảo trật tự an toàn xã hội, quốc phòng, an ninh tiếp tục được giữ vững.

2. Dự báo thị trường lao động tại Cần Thơ năm 2021 có những chuyển biến tích cực, duy trì và ổn định an sinh xã hội. Thị trường lao động thành phố tập trung thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao vào làm việc ở các ngành, lĩnh vực mũi nhọn. Dịch bệnh Covid-19 tạo ra nhận thức mới, xu hướng chuyển dịch trong thị hiếu tiêu dùng, giao dịch thương mại mới trên nguyên tắc từ xa, hạn chế tiếp xúc; xuất hiện các ngành nghề kinh doanh trực tuyến mới dựa trên kinh tế số, chuyển đổi số, logistics… Xu hướng này cũng chính là cơ hội để các doanh nghiệp có thể tận dụng để tái cơ cấu sản xuất, hình thành các chuỗi giá trị mới, phát triển kinh tế - xã hội trong tình hình mới.

* Dự báo năm 2021, dự kiến nhu cầu tuyển dụng của doanh nghiệp trong năm 2021 sẽ tăng khoảng 1 - 2%, tập trung vào những nhóm nghề như kinh doanh và quản lý, công nghệ thông tin và truyền thông, khoa học và kỹ thuật, ….

* Năm 2021, sự dịch chuyển lao động của các tỉnh khác vào thành phố Cần Thơ sẽ tăng cao về số lượng lẫn chất lượng. Đồng thời, lực lượng lao động tiếp tục được bổ sung cho thị trường là sinh viên tốt nghiệp từ các trường đại học, cao đẳng, trung cấp…. Nhu cầu tìm việc tập trung vào các ngành nghề như: kinh doanh và quản lý, văn phòng, công nghệ thông tin và truyền thông…

3. Năm 2021, tiếp tục thực hiện các hoạt động hỗ trợ thị trường lao động như: sàn giao dịch việc làm, ngày hội tuyển dụng, công tác tư vấn hướng nghiệp, dự báo nhu cầu nhân lực; các trường dạy nghề tăng cường hoạt động đào tạo theo nhu cầu xã hội tạo gắn kết nghề nghiệp - việc làm. Hình thức tuyển dụng lao động trực tuyến phát triển mạnh cùng với các chính sách tuyển dụng linh hoạt, thông tin chính sách sử dụng lao động hỗ trợ sinh viên, học sinh, người lao động tìm việc rõ ràng, công khai, tình trạng mất cân đối cung - cầu lao động còn tiếp tục diễn ra.

Để hạn chế được tình trạng mất cân đối cung - cầu lao động, cân bằng và thúc đẩy thị trường lao động phát triển, giảm bớt mất cân đối giữa đào tạo và yêu cầu thực tế của các doanh nghiệp; Trung tâm đề xuất thực hiện những vấn đề sau:

- Các doanh nghiệp, đơn vị sử dụng lao động: tái cấu trúc sản xuất kinh doanh, nâng cao uy tín doanh nghiệp trên thị trường để phát triển bền vững, các doanh nghiệp cần quan tâm đầu tư xây dựng đội ngũ lao động kế cận trong tương lai, đổi mới về phương pháp tuyển dụng, sử dụng lao động, thu hút nguồn lao động có thực lực. Tiếp cận các ứng viên, người lao động là thường xuyên với tất cả các

kênh như sàn giao dịch việc làm, các trang tuyển dụng online, trực tiếp tiếp cận người lao động tại các trường cao đẳng, đại học… và các mạng xã hội như Zalo, Facebook. Phối hợp tốt với các cơ sở đào tạo theo phương châm ba cùng, đó là cùng tuyển sinh, cùng đào tạo, cùng giải quyết việc làm sau đào tạo. Xây dựng môi trường làm việc, trọng dụng nhân tài đồng bộ, tạo cơ hội cho người tài phát triển và giữ chân người lao động.

- Các cơ sở giáo dục nghề nghiệp: Cần đổi mới yêu cầu về giáo dục, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực thông qua đẩy mạnh đào tạo kỹ năng tư duy chung để giúp các em học sinh có nền tảng và sẽ độc lập đưa ra giải pháp xử lý các tình huống thực tế. Cần xác định các ngành nghề đáp ứng nhu cầu hiện tại và tương lai của thị trường lao động, để xây dựng chiến lược phát triển chung của nhà trường và nhiệm vụ đào tạo. Đổi mới nội dung và chương trình đào tạo theo hướng đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp. Phối hợp với doanh nghiệp cùng tham gia tuyển sinh theo nhu cầu lao động của doanh nghiệp, coi tuyển sinh của trường là tuyển dụng của doanh nghiệp; ký kết hợp tác với các doanh nghiệp trong công tác tuyển sinh, tổ chức đào tạo gắn với giải quyết việc làm sau tốt nghiệp cho người học.

- Người lao động, học sinh, sinh viên: trong khi dịch Covid-19 và hậu Covid-19 cần phải xác định rõ trách nhiệm của mình trong vấn đề nâng cao trình độ, kỹ năng, ý thức thái độ làm việc và phải chia sẻ với doanh nghiệp. Cần nhận thức rõ xu hướng thị trường lao động, tận dụng năng lực bản thân, chủ động tham gia vào quá trình đào tạo, không chỉ về chuyên môn kỹ thuật mà cần chú trọng bồi dưỡng các kỹ năng đáp ứng nhu cầu xã hội. Bên cạnh đó, người lao động phải nâng cao trình độ nghề để đáp ứng sự thay đổi về công nghệ, phương thức sản xuất, công nghệ mới tiên tiến hơn nếu không sẽ bị tụt lùi./.

Nơi nhận:
- Giám đốc Sở LĐ-TB và XH;
- Phòng LĐTBXH quận, huyện;
- Hiệu trưởng các trường ĐT, GDNN trên địa bàn TP. Cần Thơ;
- Lãnh đạo Trung tâm và các phòng chuyên môn;
- Các đơn vị trực thuộc Sở;
- Lưu: VT, TTLĐ (THTU).

GIÁM ĐỐC

SỞ LAO ĐỘNG THƯƠNG BINH VÀ XÃ HỘI TRUNG TÂM DỊCH VỤ VIỆC LÀM

Nguyễn Văn Toàn